

STANOVISKO

Habilitačnej komisie na vymenovanie Ing. arch. Ľubice Ilkovičovej, PhD., za docentku v študijnom odbore 5.1.1 Architektúra a urbanizmus

1. **Meno priezvisko:** Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD.
Narodená: 24.04. 1964 v Bratislave
Pracovisko: Ústav konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb, FA STU Bratislava

Akademické a vedecké hodnosti: Ing. arch. – 1987
PhD. - 1992
2. **Názov habilitačnej práce:** **Identita architektúry priemyslu**
3. **Názov habilitačnej prednášky:** **Kód architektúry priemyselnej výroby**
4. **Termín a miesto konania obhajoby:** 15.5.2013
5. **Termín a miesto konania habilitačnej prednášky:** 15.5.2013 o. 11.00 hod., FA STU, miestnosť č. 117
6. **Habilitačná komisia:**
Predseda:
prof. Ing. arch. Julián Keppel, PhD. - FA STU, Bratislava
Členovia:
doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD. - FA STU, Bratislava
Ing. arch. Andrej Alexy - prax, Bratislava
prof. Ing. Alexander Tesár, DrSc. - ÚSTARČH SAV, Bratislava
7. **Oponenti:**
prof. Ing.arch. Alois Nový, CSc. - FA VUT, Na Poříčí 5, 639 00 Brno
doc. Ing. arch. Juraj Koban - FU TU, Letná 9, 042 00 Košice
Ing. arch. Štefan Moravčík - SELČIANSKA 118 976 11 SELCE
8. **Stanovisko oponentov habilitačnej práce:**
Všetky tri oponentské posudky sú kladné s odporúčaním vymenovať habilitantku po úspešnej obhajobe za docentku v študijnom odbore 5.1.1. Architektúra a urbanizmus.

prof. Ing. arch. Alois Nový, CSc.

... Na rozpor originality, tedy identity autorské architektury, a repetice a proudové výstavby... upozornil již v roce 1914 na setkání Werkbundu v Kolíně nad Rýnem Henry van de Velde.
...Autorka tuto situaci vnímá a vědomě ji posunuje do současného kontextu – identita soudobé architektury determinovaná tržním hospodářstvím, kdy se originální koncept stává marketingovým nástrojem. Tento princip se prolíná celou habilitační prací a podle mého názoru je také jejím nejpodstatnějším přínosem. Je zřejmé, že z tohoto pohledu má architektura výroby sloužící konzumu výsadní postavení. Metodicky je habilitační práce kombinací historického přehledu a analýzy vybraných příkladů, vedoucí k obecnějším

závěrům. Jisté výhrady mám k poněkud generalizujícímu odsudku období průmyslové architektury 70. let, který se objevuje již v úvodním abstraktu („bezejmenná, bezcenná architektura“) s konstatováním, že oživení nastává až v 90. letech. Zde je třeba připomenout, že na západ od nás v 70. a 80. letech vznikají průmyslové stavby, které vstoupily do učebnic a které přispěly k ustavení nového proudu v architektuře obecně. Také u nás se v té době projektuje a staví řada továren na velmi dobré koncepční úrovni (např. z produkce Centropjektu Zlín) bez ohledu na celkovou impotenci stavební výroby a její vliv na konečný výsledek. Některé našly své místo i na Slovensku. Trpký osud těchto závodů nesnižuje úsilí a kvalitu jejich autorů. Za významný klad habilitační práce pokládám shromáždění řady konkrétních příkladů, typických pro zvolené téma. Mimo jiné dokládají velmi dobrou orientaci autorky v soudobé průmyslové architektuře. Shrnu-li svůj názor na posuzovanou práci potom rád konstatuji, že je pro obor přínosem a shora uvedené připomínky, spíše náměty k diskusi, nesnižují její hodnotu. Dobrým počinem je již proto, že se zabývá industriální architekturou, která je opět laickou veřejností pokládána za jakési nutné zlo a je, bohužel, opomíjena i na mnoha školách architektury. Na základě tohoto hodnocení proto doporučuji, aby Ing. arch. Lubici Ilkovičové, Ph.D. byl, v souladu se zákonem o vysokých školách a vnitřními předpisy STU Bratislava, po řádné obhajobě před Vědeckou radou FA, udělen titul docent v oboru Architektura.

doc. Ing. arch. Juraj Koban

Cieľom habilitačnej práce bolo podať analýzu nástrojov, s ktorými priemyselná architektúra pracovala v minulosti a ktoré má dnes ako východiská. V tejto oblasti je azda najradikálnejšia zmena východísk zo všetkých typologických druhov. Ciele práce vzhľadom k ich stanovenému rozsahu boli splnené. Práca sumarizuje poznatky z oblasti tvorby priemyselných komplexov a obsahuje odporúčania pre praktický návrh. Je zároveň zdrojom pre ďalší výskum v tejto dnes dynamickej oblasti. Habilitačná práca akceleruje diskusiu v oblasti tvorby priemyselných stavieb, ktoré na Slovensku v takejto podobe zatiaľ absentuje. Príklady ocenenej zrealizovanej priemyselnej architektúry a hodnotné priemyselné dedičstvo sú dobrou platformou pre vkročenie do marketingových školiacich textov. Spôsobu a platformy práce s vizualitou značky by mohli výrazne pomôcť v neznečisťovaní miest a krajiny marketingovým umením. Habilitačná práca ukazuje na výsledky a skúsenosti vedecko-pedagogického pôsobenia autorky... Ťažisko práce a vlastný prínos sú rozložené v celej habilitačnej práci v štruktúre, ako má vyzerat' proces výučby. Práca sumarizuje poznatky z oblasti tvorby priemyselných komplexov a obsahuje odporúčania pre praktický návrh. Je zároveň zdrojom pre ďalší výskum v tejto dnes dynamickej oblasti. Habilitačná práca akceleruje diskusiu v oblasti tvorby priemyselných stavieb, ktoré na Slovensku v takejto podobe zatiaľ absentuje. Príklady ocenenej zrealizovanej priemyselnej architektúry a hodnotné priemyselné dedičstvo sú dobrou platformou pre vkročenie do marketingových školiacich textov. Spôsobu a platformy práce s vizualitou značky by mohli výrazne pomôcť v neznečisťovaní miest a krajiny marketingovým umením. Habilitačná práca ukazuje na výsledky a skúsenosti vedecko-pedagogického pôsobenia autorky. Habilitačná práca spĺňa požiadavky § 1 Vyhlášky MŠ SR o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor Zbierky zákonov č. 6/2005. Odporúčam prácu prijať k obhajobe a po jej úspešnom zvládnutí udeliť Ing. arch. Lubici Ilkovičovej, Ph.D. vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore 5.1.1 Architektúra a urbanizmus.

Ing. arch. Štefan Moravčík

Téma habilitačnej práce „*Identita architektúry priemyslu*“ je veľmi ambicióznou a rozsiahla v jej komplexnom ponímaní. Je to téma, ktorá sa v objeme habilitačnej práce nedá vyčerpávajúco spracovať.

Cieľom práce bolo zhrnutie dostupných informácií o industriálnej architektúre najmä z pohľadu *identity* – jej nezameniteľných, charakteristických znakov. Analýzy sa zameriavali na hľadanie dynamických znakových foriem - znakov identity, so semiotickým poslaním. Veľmi zaujímavá je téza o „dedičných znakoch architektúry výroby“ rozobraná v tretej kapitole. Ved' v ľudskom podvedomí symboly nadobúdajú význam naozaj najmä „historickou skúsenosťou“. Budovy ktoré slúžia výrobe, prípadne sa podieľajú na budovaní firemnej identity, majú oproti všetkým ostatným typologickým druhom mimoriadne postavenie. Rozhodujú o efektívite firmy a jej uplatnení sa na trhu. Možno aj o prežití, alebo neprežití spoločnosti. Takýto silný ekonomický imperatív sa nevyskytuje pri žiadnych iných typologických druhoch stavieb. (Ekonomía sa tu chápe nielen v mechanickom súčte materiálnych položiek a konečnom sumári (+) (-) a v najlacnejšom riešení. V súčasnosti rozhodujú o úspechu najmä nehmotné ekonomické kritériá – know how, invencia, odlišenie sa od konkurencie, identita... Architektúra objektov je priamo jedným z ekonomických a marketingových nástrojov). Po preštudovaní habilitačnej práce je zrejmé, že autorka sa danou problematikou zaoberá dlhodobo a systematicky. Že sa opiera o bohaté skúsenosti z vlastnej (i kolektívnej) pedagogickej práce, preštudovanej literatúry i z osobného fyzického kontaktu a štúdia vybraných stavieb u nás i v zahraničí. Štruktúra práce má logické členenie, je prehľadná a dá sa v nej dobre orientovať. Výsledky bádania zhrnuté v dizertačnej práci sú mimoriadne podnetné. Bolo by veľmi užitočné prácu publikovať tak, aby s ňou bola oboznámená aj širšia odborná verejnosť. Téma architektúry priemyslu je v súčasnosti živým aktuálnym problémom, s ktorým sa dennodenne stretávame a ktorý vplýva na kvalitu okolitého prostredia. Nie je to iba otázka technická, ako sa to častokrát v spoločnosti vníma, je to najmä téma tvorivosti, citu pre prostredie a perfektného poznania a zvládnutia problematiky. K tomuto všetkému by závery tejto práce mohli pomôcť. Predloženú habilitačnú prácu považujem za významný posun poznania v tejto oblasti, najmä v analýze slovenských špecifik a ich konfrontácii s globálnymi trendami. Preto po jej úspešnej obhajobe a súhlase komisie navrhujem Ing. arch. Ľubici Ilkovičovej udeliť pedagogicko-vedecký titul „docent“.

9. Stanovisko habilitačnej komisie k výsledkom pedagogickej, vedecko-výskumnej a odbornej činnosti:

Pedagogický profil:

Habilitantka vyučuje na Fakulte architektúry STU od začiatku 90-tych rokov. Jej špecializácia sú výrobné a inžinierske stavby, ktoré aj učí tak v prednáškach, ako aj v ateliérovej tvorbe. Je aj garantkou predmetu modulu (vo 4.ročníku) Stavby pre nekonvenčné agropodnikanie, kde zúročila svoje skúsenosti z počiatkov svojej akademickej kariéry, kedy sa zaoberala výrobnými a spracovateľskými zariadeniami v poľnohospodárstve a neskôr z vlastnej projekčnej praxe. Podieľala sa na tvorbe ďalších predmetov z oblasti výrobných stavieb (Malovýrobné zariadenia, Výrobné stavby, Konverzia a rekonštrukcie budov).

Vedie záverečné práce v bakalárskom stupni štúdia (11) i v inžinierskom študijnom programe *Architektúra* (4). Dokladom jej pedagogických schopností sú ocenenia fakultné i celoštátne, ktoré získali jej študenti.

Všetky požiadavky pre vymenovanie za docentku v oblasti pedagogickej kvalifikácie habilitantka splnila.

Vedecký profil:

Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD. začala svoju akademickú kariéru ako interná doktorandka, po úspešnej obhajobe dizertačnej práce pokračovala v práci na fakulte ako výskumná pracovníčka. Jej zaujatie pre bádateľskú prácu dokladuje aj predložený zoznam publikačnej

činnosti, ktorý pokrýva široké spektrum publikačných výstupov od vysoko cenených vedeckých monografií až po popularizačné príspevky, od publikácií vydaných v domácich renomovaných vydavateľstvách až po príspevky, ktoré boli prednesené na medzinárodných konferenciách a publikované v recenzovaných zborníkoch v zahraničí (10). Prierez publikačnou činnosťou je aj prehľadom o odbornom zameraní habilitantky, v ktorom dominuje typologická problematika výroby vo väzbe na poľnohospodársku produkciu, ale poskytuje aj obraz o jej širokom poznatkovom zázemí. Bola vedúcou jedného výskumného projektu a spoluriešiteľkou 9 grantových projektov, výsledky z nich jednak publikovala vo vedeckých a odborných periodikách, jednak ich predniesla na vedeckých konferenciách, seminároch a iných odborných podujatiach.

Požiadavky stanovené v oblasti vedeckej kvalifikácie habilitantka splnila..

Umelecko-tvorivý profil:

V tvorivej činnosti sa predovšetkým orientuje na praktickú projektovú činnosť, kde so svojim manželom doc. Ilkovičom predstavuje osvedčený autorský tím, ktorý sa orientuje na navrhovanie výrobných a prevádzkových objektov. V jej portfóliu nachádzame návrhy objektov i areálov s veľmi špecifickým zameraním. Vzácnym vkladom architektov bolo sklbenie náročnej, často priekopníckej technológie so stavebnou substanciou. Ďalším výrazným limitom, ktorému vo väčšine prípadov architekt výrobného objektu, resp. areálu musí čeliť sú financie, z ktorých podstatnú časť pohltí technológia.

10. Hodnotenie habilitačnej prednášky habilitačnou komisiou:

Spôsob, akým habilitantka predniesla svoju habilitačnú prednášku na tému **Kód architektúry priemyselnej výroby** bol príjemným prekvapením tak pre habilitačnú komisiu, ako aj pre publikum. Náročnej témy sa habilitantka zmocnila svojším spôsobom. Prednáška logicky zostavená a výborne gradovaná, bola na jednej strane odrazom rozsiahlych všeobecných i úzko špecializovaných poznatkov, na druhej strane autorskou výpoveďou habilitantky, ktorú charakterizovali vybrané príklady. Kultivované vystúpenie Ing. arch. Ilkovičovej odrážalo jej dlhoročnú pedagogickú prax a rokmi vypestovanú schopnosť pútavým a názorným spôsobom od prezentovať aj zdanlivo nezáživnú a nepríťažlivú tému architektúry priemyselných budov. V následnej diskusii zodpovedala otázky členov komisie, oponentov i publika.

11. Hodnotenie obhajoby habilitačnej práce habilitačnou komisiou:

Habilitantka stručne ale výstižne uviedla obsah svojej habilitačnej práce. Téma **Identita architektúry priemyslu** upútala aj oponentov, čo sa odrazilo aj na ich posudkoch a následnej zanietenej vzájomnej diskusii k predmetnej téme. Samotná habilitačná práca nebola len odpoveďou na vznesenú otázku identity, ale ako sa neskôr v diskusii ukázalo, jednou z mnohých odpovedí, ktoré by podmienil tak uhol pohľadu, ako aj zvolené argumentačné zázemie. Práca sa tak stala nielen študijným materiálom, ale hlavne inšpiračným zdrojom pre ďalšie bádanie v oblasti semiotiky architektúry výrobných stavieb a podnetom pre pokračovanie v diskusii na tému architektúry výrobných stavieb aj v súvislosti s rastúcim záujmom o ich ochranu a ďalšie využitie aj po ukončení ich pôvodného určenia. Komisia v záverečnej rozprave ocenila kultivovaný prejav habilitantky, ako aj jej suverénne odpovede na vznesené otázky a pripomienky podložené rozsiahlymi odbornými vedomosťami a získanými pedagogickými skúsenosťami.

12. Odporúčanie pre rozhodovanie VaUR FA STU:

Habilitačná komisia v zmysle kritérií FA STU a Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z. z., po preštudovaní predložených materiálov, na základe posúdenia pedagogického, vedeckého a umelecko-tvorivého profilu, výsledkov habilitačnej práce, úrovne habilitačnej prednášky, na základe kladných oponentských posudkov a úspešnej obhajoby konštatuje, že

Ing. arch. Ľubica Ilkovičová, PhD.
spĺňa podmienky pre vymenovanie za docentku

a odporúča VaUR FA STU jej vymenovanie v študijnom odbore 5.1.1. Architektúra a urbanizmus.

prof. Ing. arch. Julián Kepl, PhD.
predseda habilitačnej komisie

Členovia:

doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD. ....

Ing. arch. Andrej Alexy .....

prof. Ing. Alexander Tesár, DrSc. ....

Oponenti:

prof. Ing.arch. Alois Nový, CSc. ....

doc.Ing.arch. Juraj Koban .....

Ing. arch. Štefan Moravčík .....

V Bratislave dňa 15.5.2013